

Revize RVP PV: Autoevaluace mateřské školy

PhDr. Irena Borkovcová, MBA



Spolufinancováno
Evropskou unií



Obsah

Autoevaluace mateřské školy

Proces autoevaluace

Hodnocení výsledků vzdělávání



Autoevaluace mateřské školy



Spolufinancováno
Evropskou unií



Autoevaluace mateřské školy

Autoevaluace poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a současně slouží jako východisko pro další práci.

Jedná se o **systematické, pravidelné a komplexní hodnocení** jednotlivých oblastí práce školy.

Zahrnuje tedy:

- podmínky vzdělávání,
- průběh vzdělávání,
- výsledky vzdělávání.

Mateřská škola si v rámci tvorby ŠVP vytváří vlastní plán autoevaluace, podle kterého bude postupovat.



Metodická doporučení k autoevaluaci MŠ

- Autoevaluace školy neboli vlastní hodnocení školy je **systematický proces**, při kterém si školy hodnotí své vlastní výkony a výsledky na základě předem stanovených kritérií.
- Tento proces **zahrnuje sběr a analýzu dat**, které poskytují zpětnou vazbu o kvalitě a úrovni dosažených cílů ve vztahu k cílům projektovaným.
- Záměrem autoevaluace je získat **aktuální informace** o stavu školy a využít je pro plánování a realizaci jejího dalšího rozvoje.
- Autoevaluace pomáhá **identifikovat** silné stránky i oblasti, které je třeba zlepšit.
- Tento proces je důležitý pro **efektivní řízení školy** a neustálé zlepšování kvality vzdělávání.

Metodická doporučení k autoevaluaci MŠ

Podmínky vzdělávání

- **Kvalita činnosti pedagogického týmu školy a kvalita podmínek pro realizaci předškolního vzdělávání**, které mateřská škola má v době autoevaluace, respektive jak se změnily od poslední autoevaluace.
- Při vyhodnocování kvality činnosti pedagogického týmu školy se zaměřujeme na řízení školy a pedagogické pracovníky školy.
- Při vyhodnocování podmínek pro realizaci předškolního vzdělávání se zaměřujeme na psychosociální podmínky, spolupráci se zákonnými zástupci, organizaci, životosprávu a věcné podmínky, které si MŠ ve svém ŠVP stanovila.

Metodická doporučení k autoevaluaci MŠ

Průběh vzdělávání

- **Naplňování vzdělávacích strategií k dosahování cílů předškolního vzdělávání, které si MŠ stanovila ve svém ŠVP.**
- Při vyhodnocování kvality průběhu vzdělávání ve škole se zaměřujeme také **na činnosti učitele** vztahující se k průběhu vzdělávání a případně i na zapojení **asistenta pedagoga** ve vzdělávacím procesu.

Metodická doporučení k autoevaluaci MŠ

Výsledky vzdělávání

- Naplňování cílů předškolního vzdělávání, které jsou formulovány očekávanými výsledky učení v klíčových kompetencích, očekávanými výsledky učení ve vzdělávacích oblastech a vymezením základních gramotností.
- Vzdělávací pokroky dětí učitel pravidelně sleduje, zaznamenává a vyhodnocuje. Směřuje tak **k naplňování očekávaných výsledků učení u dětí s důrazem na jejich individuální možnosti**. Pro sledování pokroků dětí využívá jako kritéria očekávané výsledky učení, a to jak ve vzdělávacích oblastech, tak v klíčových kompetencích.
- V předškolním vzdělávání se hodnocení vzdělávacích výsledků dítěte nezaměřuje na výkony ve vztahu k dané normě, ani na srovnávání jednotlivých dětí a jejich výkonů mezi sebou.

Proces autoevaluace



Spolufinancováno
Evropskou unií



Proces autoevaluace

Autoevaluaci provádí ředitel školy s týmem pedagogických i nepedagogických pracovníků a zákonnými zástupci dětí.

Pro autoevaluaci si mateřská škola vytváří kritéria, která konkretizují požadavky uvedené v tomto dokumentu.

Výsledky autoevaluace propojuje mateřská škola s výsledky externího hodnocení ČŠI.

Na jejich základě přijímá opatření vedoucí ke zkvalitnění předškolního vzdělávání.

S výsledky autoevaluace jsou její aktéři seznamováni.



Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

Proces autoevaluace zahrnuje několik kroků:

- **Stanovení oblastí** - viz výše (podmínky, průběh, výsledky)
- **Stanovení cílů** – cíle autoevaluace navazují na konkrétní cíle stanovené v ŠVP.
- **Stanovení kritérií** – kritéria jsou specifické ukazatele, relevantní pro hodnocení dosažení cílů. Kritéria pro autoevaluaci jsou formulována v souladu s požadavky RVP PV pro jednotlivé cíle, které si škola stanovila na dané období realizace ve svém ŠVP. Mateřská škola může využít pro svou autoevaluaci mimo jiné i kritéria pro externí hodnocení Českou školní inspekci v modifikaci pro předškolní vzdělávání dostupná na webu ČŠI.
<https://www.csicr.cz/cz/cz/DOKUMENTY/Kriteria-hodnoceni>
- **Sběr dat** – pro sběr a analýzu dat lze použít různých metod a nástrojů. Realizace sběru dat je klíčová pro objektivní hodnocení. Data mohou zahrnovat kvantitativní informace (jako jsou například statistické údaje) nebo kvalitativní informace (jako jsou například zpětné vazby od vedení MŠ, kolegů, rodičů, případně dětí).

Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

- **Nastavení termínů** – stanovení termínů pro jednotlivé kroky autoevaluace pomáhá udržet proces na správné cestě. Termíny by měly být reálné a měly by zohledňovat čas potřebný na sběr dat, jejich analýzu a zpracování zpětné vazby.
- **Určení odpovědnosti** – určení toho, kdo je za co zodpovědný, je důležité pro efektivní provádění autoevaluace.
- **Analýza a interpretace dat** – po sběru dat následuje jejich analýza a interpretace. Tento krok zahrnuje vyhodnocení získaných informací a jejich porovnání s cíli a kritérii. Analýza by měla být objektivní a měla by identifikovat jak silné stránky, tak oblasti pro zlepšení.
- **Zpětná vazba a plánování** – zpětná vazba by měla být konstruktivní a zaměřená na zlepšení činnosti školy. Na základě výsledků autoevaluace stanoví MŠ nové cíle a pro další období a zapracuje je do nového ŠVP.

Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

Vlastní (autoevaluace) a vnější hodnocení (externí evaluace) nejsou oddělenými procesy.

- Každé hodnocení má svoji nezastupitelnou úlohu.
- Ani jeden z typů nemůže postihnout vzdělávací proces ve všech oblastech a vzájemných vztazích.
- Teprve vzájemná provázanost poskytuje ucelený obraz školy a umožňuje její rozvoj

Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

Vlastní hodnocení školy

- Hodnotí efektivitu vlastní činnosti školy dle ŠVP PV a přináší obraz dlouhodobých posunů v kvalitě MŠ.
- Slouží k uvědomění si vlastních silných stránek i rezerv, a přijímá k nim sama opatření.
- Ukazuje cestu ke zlepšování a systematicky podporuje celkový rozvoj školy.
- Jako východisko pro vlastní hodnocení může škola využít metodický portál ČŠI Kvalitní škola <https://www.kvalitniskola.cz/Vlastni-hodnoceni>

Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

Plán autoevaluace je konkretizován v kapitole Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravu školního vzdělávacího programu a obsahuje:

- oblasti autoevaluace,
- cíle autoevaluace,
- kritéria autoevaluace,
- metody a nástroje pro autoevaluaci,
- termíny a frekvence autoevaluace,
- odpovědnost učitelů a dalších pracovníků.

Metodická doporučení k plánu autoevaluace MŠ

Plán autoevaluace MŠ – dílčí příklad možného zpracování

Oblasti	Cíle	Kritéria	Metody a nástroje	Termíny a frekvence	Zodpovědnost	Poznámky
Personální podmínky (ČŠI: Kvalita pedagogického sboru)	Aktivní přístup ke svému sebezrovoji, podpora odborného růstu a vzájemné sdílení	Reflektuje svoji práci (např. prostřednictvím profesního portfolia)	Profesní portfolio	Průběžně, vyhodnocení 1x za rok	Ředitel/ka učitelé/ky	Rámec profesních kvalit učitele https://www.ped.muni.cz/media/3170470/ramec-profesnich-kvalit-ucitele-ms.pdf
		Na základě sebereflexe participuje na tvorbě a vyhodnocení efektivity DVPP	Sebevzdělávání			
		Využívá rozmanité prostředky k sebevzdělávání	Zpětná vazba z hospitací			
		Odbornou problematiku sdílí s kolegy	Pedagogická rada			
			Vzájemné hospitace, konzultace			
			DVPP			
	Podpora začínající/ho učitele/ky, zlepšování pedagogických kompetencí	Reflektuje svoji práci prostřednictvím profesního portfolia	Profesní portfolio	Průběžně, Vyhodnocení čtvrtletně	Ředitel/ka Uvádějící učitel/ka Začínající učitel/ka	
			Sebereflexe Stínování Konzultace Zpětná vazba z hospitací			

Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

Vnější hodnocení školy Českou školní inspekcí

- Hodnotí celé fungování školy jako systému dle kritérií hodnocení <https://www.csicr.cz/cz/cz/DOKUMENTY/Kriteria-hodnoceni>.
- Poskytuje škole zpětnou vazbu o jejím aktuálním stavu, přináší obraz dlouhodobých posunů v kvalitě MŠ a doporučení ke zlepšení a zefektivnění její činnosti.
- Udržitelnost dopadu inspekční činnosti záleží na schopnosti vedoucích pracovníků škol porozumět výsledkům inspekce, přijímat je, uvažovat o nich a pracovat na zlepšeních, na která jsou upozorňováni. Tato část inspekčního procesu se stává stále významnější podmínkou pro zvyšování kvality školy.

Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

Výstupem ČŠI z hodnotící činnosti je inspekční zpráva, která v závěru definuje:

- hodnocení vývoje školy od data poslední inspekční činnosti,
- silné stránky, příklady dobré praxe a další zásadní pozitiva v hodnocených oblastech,
- slabé stránky školy,
- návrhy na zlepšení stavu školy.

Inspekční zpráva je veřejně přístupný dokument, zveřejňována je na webu ČŠI <https://www.csicr.cz/cz/Registr-inspekcnich-zprav>.

Metodická doporučení k procesu autoevaluace MŠ

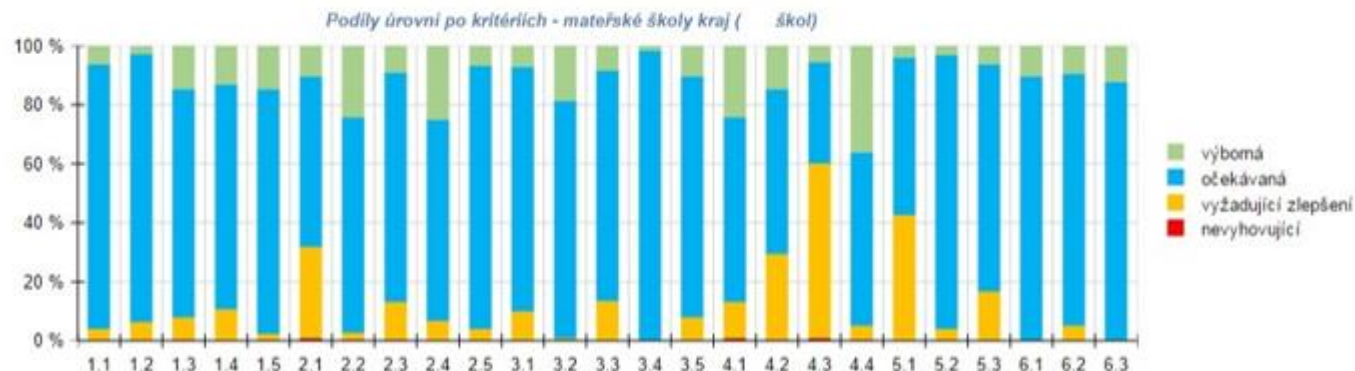
<https://www.csicr.cz/cz/cz/DOKUMENTY/Kriteria-hodnoceni>, InspIS DATA

Činnost mateřské školy

Hodnocení Vaší školy, ke kterým jsou k dispozici data z komplexní inspekční činnosti provedené v období od 1. 9. 2016:

1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	4.4	5.1	5.2	5.3	6.1	6.2	6.3	Datum	IZ
																										Stáhnout

Hodnocení všech mateřských škol v kraji, ke kterým jsou k dispozici data z komplexní inspekční činnosti provedené v období od 1. 9. 2016:



Metodická doporučení k procesu autoevaluace ve třídě

Na úrovni třídy vyhodnocujeme rovněž plánování a realizaci vzdělávání, při kterém si při evaluaci jednotlivých integrovaných bloků odpovídáme na otázky:

1. Bylo důsledně využíváno pedagogické diagnostikování při přípravě vzdělávací nabídky? (Jak byla zajištěna individualizace vzdělávání dětí na základě potřeb, možností a zájmů jednotlivých dětí ve třídě?)
2. Jaké jsou výsledky vzdělávání? (Do jaké míry se dětem podařilo přiblížit k očekávaným výsledkům učení?)
3. Jaký byl průběh vzdělávání? (Byly využívány vzdělávací strategie, které podporují rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností?)
4. Byly podmínky pro realizaci odpovídající? (Je třeba něco změnit, upravit?)
5. Na co je třeba se zaměřit v dalším období?

Hodnocení výsledků vzdělávání



Spolufinancováno
Evropskou unií



Hodnocení výsledků vzdělávání

Důležitou oblastí autoevaluace je **vyhodnocování výsledků vzdělávání**, které spočívá v míře dosahování **očekávaných výsledků učení ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích**.

Učitel je vyhodnocuje průběžně a systematicky prostřednictvím metod a nástrojů pedagogického diagnostikování s cílem podpořit každé dítě v jeho učení.



Metodická doporučení k hodnocení výsledků vzdělávání

Cílem pedagogického diagnostikování je vytvořit systém, který umožní:

- dítě poznat, vycházet z toho, jaké je, jaké jsou jeho možnosti, schopnosti, dovednosti, co již umí a zná;
- identifikovat jeho silné i slabé stránky;
- stanovit si výchozí bod společné cesty, míru a přiměřenost podnětů;
- průběžně podporovat a vyhodnocovat přijímání podnětů, postupů, které dítěti pomáhají v procesu učení a vedou k pozitivní změně;
- vyhodnocovat posuny dílčí, shrnující;
- stanovovat krátkodobé i dlouhodobější cíle.

Metodická doporučení k hodnocení výsledků vzdělávání

Diagnostické zjištění je podkladem pro nastavení cílené vzdělávací nabídky, průběžné vyhodnocování podmínek a průběhu vzdělávacího procesu tak, aby každé dítě mohlo zažít pocit úspěchu a sounáležitosti.

Nejedná se o jednorázové vyhodnocení, naopak. Jedná se o průběžné vyhodnocování změn a přizpůsobování se měnícím se potřebám jednotlivých dětí.

Metodická doporučení k hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogické diagnostikování úzce souvisí s očekávanými cíli a obsahy výchovně vzdělávacího procesu.

Jiný typ diagnostiky budeme volit, pokud sledujeme, do jaké míry si dítě osvojilo určitý soubor informací či dovedností, jiný typ diagnostiky zvolíme, pokud se zaměříme na proces učení, způsob myšlení a rozvíjení potenciálu dítěte.

Z tohoto pohledu **rozdělujeme dva základní typy diagnostiky:**

- statická,
- dynamická.

Metodická doporučení k hodnocení výsledků vzdělávání

Statická diagnostika

Diagnostika zaměřená na hodnocení výkonů a projevů, tzv. **statická**.

Příkladem statické standardizované diagnostiky jsou různé testy, dotazníky, škály ověřující schopnosti, dovednosti, znalosti, popř. postoje.

Učitel přiměřeně kombinuje a koordinuje diagnostiku statickou i dynamickou. Tím vytváří celkový obraz dítěte, jeho vývoje a pokroků. Nevhodně použitá statická diagnostika může vést k tzv. vytváření „nálepek“.

Metodická doporučení k hodnocení výsledků vzdělávání

Dynamická diagnostika

Diagnostika zaměřená na proces, tzv. **dynamická**.

Pro dynamickou diagnostiku není zásadním výstupem, resp. cílem posouzení, co dítě momentálně umí, jaká je jeho aktuální úroveň vývoje.

Prioritou je zjištění, co se za předpokladu vytvoření cílených podmínek dokáže naučit, jaký je jeho potenciál, kam se může ve svém myšlení posunout, dostane-li se mu adekvátních podnětů a podpory ze strany učitelů, rodičů, popř. dalších zprostředkovatelů.

V centru pozornosti tedy nestojí stav, ale proces a změna individuálních schopností a dovedností dítěte, k nimž ho můžeme dovést.

Metodická doporučení k hodnocení výsledků vzdělávání

Učitel využívá oba typy diagnostiky. **Sleduje nejen výsledky učení, ale i procesy vzdělávání.**

K tomu učitel využívá různé diagnostické metody, jakými jsou

- pozorování,
- rozhovor,
- testy,
- analýza výtvorů dětí atd.

V souvislosti s využitím těchto metod pak učitel získává různé artefakty, dokumenty a materiály, např.

- záznamy z pozorování (může jít o videonahrávku či písemný záznam viděného),
- záznam z rozhovoru,
- výkresy,
- pracovní listy,
- fotografie činností apod.

Nejde jen o shromažďování těchto artefaktů a materiálů, ale především o analytickou a hodnotící práci s nimi

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace získané o dítěti dokladují učitelé v **diagnostickém portfoliu**.

Do jeho tvorby zapojují dítě, případně i zákonné zástupce.

Nasbírané informace jsou zpětnou vazbou o pokrocích ve vývoji a učení dítěte pro všechny tři strany: učitele, dítě i zákonné zástupce.

Přístup k nim má také ČŠI, případně další aktéři vzdělávání.

Učitel je využívá:

- při plánování vzdělávací nabídky,
- jako podklad pro komunikaci se zákonnými zástupci,
- jako nástroj podporující sebehodnocení dítěte.

Metodická doporučení - hodnocení výsledků vzdělávání

Diagnostické portfolio

- obsahuje širokou škálu různě získaných informací o dítěti;
- jeho prostřednictvím může učitel sledovat proces vzdělání a současně pokroky a výsledky vzdělávání jednotlivých dětí;
- sumarizuje dosaženou úroveň vývoje dítěte za určité období ve vztahu k jeho předešlému vývoji a ve vztahu k stanoveným cílům, kritériím;
- dokumentuje pokroky dítěte, ale také jeho specifika, zájmy a silné stránky.

Metodická doporučení - hodnocení výsledků vzdělávání

Práce s portfoliem pomáhá učiteli třídit poznatky z pedagogické diagnostiky, nastavovat, průběžně kontrolovat a reflektovat vzdělávací cíle, a také evaluovat vlastní pedagogickou práci. Podporuje efektivní spolupráci uvnitř školy, a to jak s dalšími učiteli, tak s asistenty pedagoga.

Portfolio je klíčovým nástrojem při plánování vzdělávací nabídky. Na základě informací z portfolia může učitel plánovat aktivity, které podporují rozvoj dětí v různých oblastech a zároveň zohledňují jejich individuální potřeby a zájmy.

Portfolio slouží jako nástroj pro poskytování zpětné vazby rodičům o pokrocích a vývoji jejich dětí.

Portfolio je velmi užitečným nástrojem pro podporu sebehodnocení dítěte. Umožňuje dítěti zaznamenávat své úspěchy a pokroky v různých oblastech, což mu pomáhá vidět, jak se zlepšuje a co se mu daří. Klade důraz na silné stránky dítěte, což posiluje jeho sebevědomí a sebedůvěru. Poskytuje vizuální důkaz jeho úsilí a výsledků. Vidět své vlastní pokroky a úspěchy je pro dítě motivující. Slouží jako nástroj pro komunikaci mezi dítětem, rodiči a učiteli. Rodiče a učitelé mohou lépe pochopit, jak dítě vnímá své vlastní učení a kde potřebuje podporu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyhodnocování výsledků vzdělávání vyžaduje úzkou spolupráci všech učitelů.



Literatura a webináře

DIGIFOLIO. *Inspirace pro předškolní vzdělávání*. [online]. Praha: Metodický portál RVP.CZ. [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: <https://predskolnivzdelavani.rvp.cz/>

Metodická příručka Pedagogická diagnostika v mateřské škole: Tato příručka poskytuje podrobné informace o různých typech diagnostiky, jejich cílech a metodách

NPI ČR - Pedagogické diagnostikování: Národní pedagogický institut nabízí různé materiály a příručky k pedagogické diagnostice, které mohou být užitečné pro učitele mateřských škol

WEBINÁŘ. *Hodnocení v předškolním vzdělávání*. Metodický portál RVP.CZ. [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://audiovideo.rvp.cz/video/4361/HODNOCENI-V-PREDSKOLNIM-VZDELAVANI.html>

KREJČOVÁ, Věra, Jana POCHE KARGEROVÁ a Zora SYSLOVÁ. *Individualizace v mateřské škole*. Praha: Portál, 2015. ISBN isbn978-80-262-0812-9.

KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Jak vést portfolio s dětmi v MŠ*. http://www.vys-edu.cz/assets/File.ashx?id_org=600139&id_dokumenty=5696

NÁMĚTY PRO ZAVÁDĚNÍ FORMATIVNÍHO HODNOCENÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE: [online] VSMACADEMY, 12.12. 2021, [cit. 2022-15-03]. Dostupné z: https://www.npi.cz/images/namety_pro_zavadeni_foho.pdf

NOMI – metoda k identifikaci nadaných dětí v mateřské škole
<https://zapojmevsechny.cz/clanek/detail/nomi-metoda-k-identifikaci-nadanych-deti-v-materske-skole?fbclid=IwAR0JkCkqukgqKqgkVhaNLN03PZxCDFIGOQW39-BUc31eMquzehADx5sKDWLs>